

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Kfv.VII.45.158/2022/10.
A tanács tagjai: Dr. Magyarfalvi Katalin
a tanács elnöke
Dr. Cséffán József
előadó bíró
Dr. Varga Zs. András
bíró
Dr. Varga Eszter
bíró
Dr. Remes Gábor
bíró
A felperes: felperes neve
(felperes címe)
Az alperes: Budapest Főváros Kormányhivatala
(alperes címe)
Az alperes képviselője: Dr. Papp Gabriella kamarai jogtanácsos
A per tárgya: társadalombiztosítási határozat felülvizsgálata
A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes
Az elsőfokon eljáró bíróság neve: Győri Törvényszék
A felülvizsgálni kért jogerős határozat száma: 10.K.701.141/2021/12.

Rendelkező rész

A Kúria a Győri Törvényszék 10.K.701.141/2021/12. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

Az alperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét 15.000 (tizenötezer) forintban állapítja meg.

A végzés ellen perorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A tényállás

[1] A felperes 2020. július 3-án öregségi nyugdíj megállapítása iránti igénybejelentést terjesztett elő, kérelmét a Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal – tekintettel arra, hogy a felperes Ausztráliában is szerzett szolgálati időt – átette a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező alpereshez.

[2] Az alperes a 2021. április 15. napján kelt BP/L537/23854-10/2020. iktatószámú határozatával megállapította, hogy a felperes 2020. január 1. napjától havi 18.775 forint összegű öregségi résznyugdíj-részre jogosult. Határozatának indokolásában hivatkozott a Magyar Köztársaság és Ausztrália között a szociális biztonságról szóló Egyezmény kihirdetéséről szóló 2011. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Egyezmény) 15. cikk (1) és (3) bekezdésére, 16. cikkére, valamint a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tny.) 20. § (1) bekezdésére és 102/E. §-ára. Figyelembe vehető magyar szolgálati időként az 1964. június 9. és 1972. szeptember 28. közötti időszakban 6 év 119 napot, ausztrál szolgálati időként az 1973. április 13. napjától 1983. június 28. napjáig terjedő időszakra 10 év 77 napot állapított meg. A jogosultság megállapításánál szolgálati időként összesen 16 év 196 napot vett figyelembe. Szolgálati időként nem vette figyelembe az 1991. szeptember 24-től 1993. április 20 napjáig, az 1993. május 15. napjától 1996. április 15. napjáig és az 1996. június 26. napjától 2002. augusztus 16. napjáig terjedő időszakokat.

[3] A felperes keresetet terjesztett elő, amelyben az alperes határozatának megsemmisítését, az ügynek a Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatalhoz áttételét kérte a hatósági eljárás szabálytalanságaira (az ügyintézés kifogásolható módjára, az ügyintézési határidő elhúzódására, az ausztrál nyugdíja késedelmes megállapítására) hivatkozással. Kérte továbbá az alperesnek a felsorolt szabálytalanságokkal okozott kára megtérítésére kötelezését.

[4] Az alperes védiratában az eljárás felfüggesztését kérte, arra hivatkozott, hogy a felperes jelezte, hogy a határozatban nem ismerték el szolgálati időként az 1991–2001-es időszakot, annak ellenére, hogy birtokában vannak még olyan iratok erre az időszakra vonatkozóan, amelyeket a társadalombiztosítási szervnek korábban megküldött, de a hatósági eljárásban nem csatolt be. Utalt arra, hogy a felperes igénybejelentésében azt nyilatkozta, hogy munkakönyve, egyéb igazolása nincs, azonban keresetlevelében arra hivatkozik, hogy számos, az ügyre vonatkozó irattal rendelkezik.

[5] A Győri Törvényszék az eljárást a keresetlevélben foglalt jogsérelem orvoslása érdekében indított közigazgatási eljárás befejezéséig felfüggesztette.

[6] Az alperes a 2021. október 4. napján kelt BP/L537/23854-19/2020. iktatószámú határozatával módosította a BP/L537/23854-10/2020. iktatószámú határozatát és megállapította, hogy a felperes 2020. január 1. napjától havi 21.475 forint összegű öregségi

résznyugdíj-részre jogosult. Határozata indokolásában rögzítette, hogy az 1992-es évet szolgálati időként figyelembe vette, a felperes által kért további szolgálati idők vizsgálata nem vezetett eredményre, a nyugdíjjárulék fizetése nem nyert bizonyítást, ezért ezeket az időszakokat szolgálati időként figyelembe venni nem lehetett.

A felperes keresete, az alperes védírata

[7] A felperes keresetet terjesztett elő az alperes módosított határozatával szemben is, amelyben kifogásolta, hogy a törvényszék végzésében meghatározott 30 napos határidő többszörösen eltelt, az alperes a határidőt 60 nappal túllépte; a határozatot ismét az a szuperrevizor jegyezte, aki a korábbi határozatot is hozta; a vitás 8 évre vonatkozó iratanyagot nem tudta bemutatni; az alperes figyelmen kívül hagyta az arra vonatkozó bizonyítékot, hogy az ... 2000. december 27-én 94.000 forintot utalt át a társadalombiztosítási szerv részére. Az alperes megtagadta vele az együttműködést, megkereséseire nem válaszolt; az ügyintézők felettesével sem tudott kapcsolatot teremteni; az ügyintézők megtagadták a kötelező információ nyújtást és a „normális” ügyintézés, ezzel tévedésben tartották. A felperes kérte a bíróságot, hogy nevezzen ki egy független vizsgálóbiztost; fenntartotta a kártérítési igényét is.

[8] Az alperes védíratában kérte a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását. Előadta, hogy a felperes által kifogásolt időszakok a belső nyilvántartásban nem szerepelnek, a nyugdíjjárulék-fizetés nem nyert bizonyítást; az ellenőri terület bevonása Budapesten és Győr-Moson-Sopron megyében is megtörtént. Az ellenőrzési jegyzőkönyvekben mindhárom cég vonatkozásában megállapítják, hogy jogutód nélkül szűntek meg, az iratanyag hollétéről az alperesnek nincs tudomása. A felperes egyéni vállalkozói törzsszámmal nem rendelkezett.

[9] A Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal ellenőrzési szakterülete által felvett jegyzőkönyvből megállapítható, hogy az ellenőrzés az 1991–1993. évek vizsgálatára irányult az ...1 vonatkozásában, a felperes a cég ügyvezetője volt, régi iratokat személyesen vitt be a kormányhivatalba. A vizsgálattal érintett időszakra a felperes az 1991–1993. évi adóbevallásait, valamint egy 1992. évi január havi jövedelem elszámolási jegyzéket tudott bemutatni. A bemutatott iratokból nyugdíjbiztosítási adatokat megállapítani nem lehetett, ezért a tényállás-tisztázás nem valósulhatott meg. A felperes által elektronikus levélben az ellenőröknek küldött további iratok pedig másik foglalkoztatóra vonatkoztak.

[10] Az alperes álláspontja szerint a körülmény, hogy egy foglalkoztató rendelkezett társadalombiztosítási törzsszámmal és ismeretlen jogcímen és címzettnek valamely összeget befizetett, nem keletkeztetett biztosítási kötelezettséget. A korabeli jogszabályok pontosan meghatározták az adatszolgáltatás formáját, annak helyét, idejét, a járulékfizetési szabályokat, a fizetési kötelezettség jogcímét.

[11] Az alperes hivatkozott a társadalombiztosításról szóló 1975. évi II. törvény végrehajtásáról szóló 89/1990. (V.1.) MT rendelet 436. § (1) bekezdésére, (5) bekezdésére, 442. § (2), (3) és (5) bekezdéseire, 1997. január 1-től hatályos 436. § (1) bekezdésére, 438. § (1)-(3) bekezdéseire, 442. § (2) bekezdésére, a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény végrehajtásáról szóló 168/1997. (X.6.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Tny. vhr.) 87. § (1) és (3) bekezdéseire, 88. § (1) bekezdésére, 89. § (1)–(6) bekezdéseire.

[12] Az alperes kifogásolta, hogy a felperes nem jelölte meg a kereset irányát, hogy milyen tartalmú döntést vár a törvényszéktől, nem jelölte meg a vitatott szolgálati időt, illetve konkrétan nem jelölte meg a jogszabálysértést sem.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[13] Az elsőfokú bíróság az alperes BP/L537/23854-19/2020. iktatószámú határozatával módosított BP/L537/23854-10/2020. iktatószámú határozatát megsemmisítette és az alperest új eljárásra kötelezte. A megismételt eljárásra előírta az alperes számára, hogy vegye figyelembe a felperes által a közigazgatási perben becsatolt egykorú okirati bizonyítékokat (bérjegyzékeket, szja bevallásokat, összesítő elszámolásokat és bevallásokat, járulékeltszámolási lapokat), és az okiratok alapján állapítsa meg a felperes részére az 1991-2001. évek közötti időtartamra vonatkozóan a szolgálati időket. Döntését a Tny. 43. § (2) bekezdésében, a Tny. vhr. 3. § (2) bekezdés a) pont ab) alpontjában, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 2. § (2) bekezdés a) pontjában, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 89. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezésekre alapította.

[14] Az elsőfokú bíróság megállapította a felperes kártérítési igénye vonatkozásában hatásköre hiányát, továbbá, hogy a Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal végzésével jogszerűen tette át a felperes kérelmét az ügyben kizárólagosan illetékes alpereshez, figyelemmel arra, hogy az Egyezmény előírásait is alkalmazni kellett a felperes nyugdíja megállapítása során; a felperesnek ezzel összefüggésben nem teljesíthető az a kérelme, hogy az esetlegesen megismételt eljárásban ne az alperes járjon el.

[15] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a hatóság a hatásköre gyakorlása során nem a szakszerűség, az egyszerűség, az ügyféllel való együttműködés és a jóhiszeműség követelményeinek megfelelően járt el, mert az ügyintézők – kérelmei ellenére – nem tájékoztatták a laikus felperest arra vonatkozóan, hogy részére milyen iratok alapján ismerhetnek el szolgálati időt az 1991–2001. évekre vonatkozóan.

[16] Az elsőfokú bíróság ítéletében rögzítette, hogy a felperes a törvényszékhez 2021. december 29. napján érkezett beadványához csatolta az 1994. októberi, 1995. augusztusi, 1996. februári, 1996. júliusi, 1998. januári, 1998. augusztusi, 1999. októberi, 2000. évi januári és a 2000. évi májusi bérjegyzégeit, az 1994. évre vonatkozó szja. bevallást, amely nyugdíjjárulék-fizetést tüntet fel, az 1995. évi szja. bevallást, amely szintén nyugdíjjárulék-fizetést tüntet fel, az 1996. decemberi összesítő elszámolást és az 1997. évi augusztusi összesítő elszámolást, amely egészségbiztosítási és nyugdíjjárulék-fizetést tüntet fel, valamint az 1997. évre vonatkozó járulék-elszámolási lapot. A 2022. február 7. napján tartott bírósági tárgyaláson benyújtotta az 1994. június – december hónapokra vonatkozó bérjegyzégeit, az 1992. januárja vonatkozó bérjegyzékét, az 1998. január – december hónapokra vonatkozó bérjegyzégeit, az 1997. január – december hónapokra vonatkozó bérjegyzégeit, 1996. év május – december hónapokra vonatkozó bérjegyzégeit, az 1999. január – december hónapokra vonatkozó bérjegyzégeit, a 2000. január – április hónapokra, június – december hónapokra vonatkozó bérjegyzégeit, az 1995. évre vonatkozó szja. bevallást, amelyben nyugdíjjárulék-fizetés feltüntetése történt. Csatolta továbbá az 1998. évre vonatkozó összesítő bevallást teljes évre, kivéve február hónapot, az 1996. év május – novemberig tartó összesítő elszámolásokat, az 1997. évre vonatkozó összesítő elszámolásokat június és december hónap kivételével, illetve az 1996. évre vonatkozó járulékeltszámolási lapot.

[17] Az elsőfokú bíróság a Wolters Kluwer Jogtár Nagykommentárjának a Tny. 43. §-ához fűzött magyarázatát tekintette irányadónak és rögzítette – egyebek mellett –, hogy az 1998. január 1-jét megelőző időszakra a hatályos szabályozásnál megengedőbb szabályozás vonatkozik, mert a Tny. 37. § (4) bekezdése szerint az erre az időszakra vonatkozó szolgálati időket az 1997. december 31-én hatályos rendelkezések szerint lehet elismerni, a Tny. idézett rendelkezésében meghatározott valamennyi bizonyítási mód felhasználható. Az egykorú okirat bizonyítékként akkor használható fel, ha abból teljes bizonyossággal megállapítható a biztosítási kötelezettség (a jogviszony jellege), a szolgálati idő tartama, valamint az 1997. december 31-ét követő időszakra vonatkozóan a nyugdíjjárulék megfizetésének ténye. Ilyen egykorú okirat lehet a munkakönyvön túl a havi fizetési jegyzék, vagy annak megfelelő más elnevezésű irat, a fizetésemelésről szóló értesítés, a besorolásról, annak változásáról szóló értesítés, az adóbevallás, az adó- adatlap és a foglalkoztatói jövedelemigazolás. Erre tekintettel a bíróság megállapította, hogy a felperes az általa csatolt bérjegyzékekkel, személyi jövedelemadó bevallásokkal, összesítő elszámolásokkal, járulék elszámolási lapokkal megfelelően igazolta az egykorú okiratokban feltüntetett járulék-fizetési kötelezettséget, illetve a nyugdíjjárulék befizetésének tényét, ezért azokat figyelembe kellett volna vennie az alperesnek.

A felülvizsgálati kérelem, ellenkérelem

[18] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte arra hivatkozva, hogy az ítélet sérti a Kp. 2. § (6)-(7) bekezdésében, 4. §-ában, 12. § (1) bekezdésében, 37. § (1) bekezdés f) és g) pontjában, 45-46. §-ában, 71. §-ában, 78. § (3) bekezdésében, 85. § (1) bekezdésében, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 233. §-ában, az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 13. § (1) bekezdésében és a Tny. 43. §-ában foglalt rendelkezéseket.

[19] Az alperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság súlyos eljárásjogi szabálytalanságot vétett, amikor a keresetlevél Kp. 45. §-a szerinti vizsgálatát és a 46. § szerinti hiánypótlást nem rendelte el, annak ellenére, hogy védiratában erre felhívta a bíróság figyelmét. A perbeli bizonyítási eljárás a kereseti kérelem szabta keretek között akkor folytatható le, ha ismert, hogy a felperes pontosan mely időszakokat, milyen jogcímen kéri elismerni szolgálati időnek.

[20] A jogerős ítéletben a bíróság ugyan idézte a Tny. 43. §-át, de azt tévesen értelmezte és téves következtetést vont le, az adott ügyre nem vonatkoztatta, nem egyediesítette, mert a jogviszonyt megalapozó jogviszonyt nem tisztázta. Nem adta indokát, hogy milyen jogviszony alapján találta bizonyítottnak a biztosítási jogviszonyt és miért; mely időszakokat fogadta el munkaviszonynak és melyeket társas vállalkozói jogviszonynak és miért. A bizonyítékokat nem elég felsorolni és nem elég hivatkozni rájuk, hanem egyenként és összességükben kell azokat értékelni a konkrét tényállás és alkalmazandó jogszabályoknak megfelelően [Alaptörvény XXIV. cikk. (1) bekezdés, Bszi. 13. § (1) bekezdés.] Ez a hiányosság az ítélet végrehajtása kapcsán jelent akadályt, az ítélet végrehajtása lehetetlen, ezért az a Kp. 4. §-ába ütközik.

[21] Az elsőfokú bíróság a felperes által a perben bemutatott eredeti okiratok alapján jogsértő döntést hozott, mert az alperes a hatósági eljárásban az iratokat – azok bemutatása hiányában – nem vehette figyelembe, továbbá az iratok nem fedik le a keresetben megjelölt

(1991-2002 évek közötti) időszakot. A bíróság ezzel megsértette a Kp. 85. (1) bekezdésében szabályozott kereseti kérelemhez kötöttség követelményét, amely pontos kereseti kérelem hiányában nehezen értelmezhető.

[22] Súlyos eljárásjogi hiba az alperes szerint, hogy a bíróság a 2022. február 7-i tárgyaláson a felperes által becsatolt iratokat a per anyagává tette, mert a felperes bizonyítási indítványát, bizonyítási eszközeit legkésőbb az első tárgyaláson tehetné volna meg a Kp. 78. § (3) bekezdése alapján. Ha a bíróság az iratokat befogadta, azokat meg kellett volna küldenie az alperesnek észrevételezésre, ami nem történt meg. Ezzel súlyosan megsértette a tisztességes eljárás Kp. 2. § (6) és (7) bekezdésében foglalt követelményét. Megsértette a bíróság az anyagi pervezetés körében a jogi képviselő nélkül eljáró felperes konkrét, az adott ügyre vonatkozó tájékoztatását is (Kp. 71. §) Az anyagi pervezetés ugyanis olyan bírói aktivitást jelent, amelynek közvetlen, vagy közvetett hatása van a peranyagra, a felek nyilatkozatai, a bizonyítékok és indítványok ellentmondásosságának, hiányosságának, vagy következtetlenségének bírói észlelését és ennek tisztázására irányuló bírói cselekvést jelent, ami a perbeli esetben elmaradt.

[23] Az alperes szerint a bíróság megsértette a Pp. 233. §-át is, mert a 2022. február 7-i tárgyalásról készült jegyzőkönyvből nem derül ki, hogy mi történt, mi hangzott el 9 óra 5 perc előtt.

[24] Végül az alperes kifogásolta, hogy a bíróság annak ellenére, hogy az ítélet [40] bekezdésében megállapította, hogy a felperes kárigénye elbírálására nincs hatásköre, az ítélet súlypontját, fókuszát a kárigény fogalmköréhez kapcsolódó tényállás ismertetésre és azzal összefüggő megállapításokra, következtetések levonására helyezte, ezzel megsértette a Kp. 12. § (1) bekezdését.

[25] A felperes által előterjesztett felülvizsgálati ellenkérelem hatálytalan (Kfv.VII.45.158/2022/9. sz. végzés).

A Kúria döntése és a döntés jogi indokai

[26] Az alperes felülvizsgálati kérelme – az alábbiakra figyelemmel – megalapozott.

[27] A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem keretei között vizsgálta felül [Kp. 115. § (2) bekezdés, 108. § (1) bekezdés].

[28] Az alperes a felülvizsgálati kérelemben és az elsőfokú eljárás során védiratában egyaránt kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a keresetlevél vizsgálatára, a keresetlevél hiányosságainak pótlására vonatkozó, a Kp. 45-46. §-ában előírt kötelezettségének nem tett eleget, mert nem tisztázta, hogy a felperes pontosan mely időszakokat, milyen jogcímen kéri elismerni szolgálati időnek; a keresetlevél nem tartalmazza a kereset irányát és hogy a felperes milyen tartalmú döntést vár a bíróságtól; nem jelölte meg a vitatott szolgálati időt, illetve a konkrét jogszabálysértést.

[29] A Kp. 37. § (1) bekezdés f) és g) pontjában foglaltak szerint a pert keresetlevéllel kell megindítani, amely – egyebek mellett – tartalmazza a közigazgatási tevékenységgel okozott jogsérelmet, az annak alapjául szolgáló tények, illetve azok bizonyítékai előadásával és a bíróság döntésére irányuló határozott kérelmet.

[30] A fentiekre figyelemmel az alperes helytállóan utalt ugyan arra, hogy a felperesnek a keresetlevélben pontosan meg kell jelölnie, hogy milyen jogsérelemre hivatkozik a közigazgatási cselekménnyel szemben, illetve milyen döntést kér a bíróságtól, a közigazgatási

tevékenységgel okozott jogsérelemmel összefüggésben a jogszabálysértés megjelölése azonban a jogi képviselő nélkül eljáró fél tekintetében nem a konkrét jogszabályhely feltétlen megjelölését jelenti, hanem annak körülírását, hogy miért tekinti jogsértőnek a hatóság határozatát (Kpkf.II.37.299/2020/3.). Ezért a bíróság a keresetlevet kizárólag akkor utasíthatja vissza, ha a felperes egyáltalán nem jelölt meg jogsérelmet, illetve csak akkor rendelhet el hiánypótlást, ha e tekintetben a keresetlevél hiányos.

[31] A felperes azzal, hogy a keresetlevelében, illetve a tárgyaláson a személyes meghallgatása során előadta, hogy kifogásolja a hatóság eljárását, amelynek eredményeként az alperes a határozatában jogellenesen nem ismert el a részére az 1991-2001 közötti időszakokra szolgálati időt, a jogsérelmet kellő pontossággal megjelölte és hiánypótlásra nem szoruló határozott kereseti kérelmet terjesztett elő akkor is, ha nem jelölte meg a Tny. vonatkozó szakaszát és bekezdését. Önmagában ugyanis a pontos (konkrét) jogszabályhely megjelölése nem követelmény, ha – mint a perbeli esetben – a keresetlevélből megállapítható, hogy a felperes a kereseti kérelemmel érintett döntést mely okból, milyen jogi érvek mentén vitatja, vagyis a keresetlevélből a kifogásolt jogszabálysértés egyértelműen megállapítható.

[32] A keresetlevélnek – a jogsérelem pontos feltüntetése mellett – mellőzhetetlen kelléke, hogy a felperes a jogsérelem alátámasztására szolgáló bizonyítékokra is hivatkozzon, mert az elsőfokú bíróság csak a kereseti kérelem korlátai között vizsgálhatja felül a támadott közigazgatási döntést, cselekményt, illetve a Kp. 2. § (4) bekezdése alapján a felperesnek kell a bírósági felülvizsgálat irányát megszabnia és a keresetlevél alapján meghatároznia, hogy a bíróság milyen jogsérelmet, mely bizonyítékok figyelembevételével vizsgáljon.

[33] A perbeli esetben a felperes a keresetleveléhez mellékelte a kereseti kérelem alátámasztására vonatkozó dokumentumokat, amelyre figyelemmel az alperes védiratában kérte az eljárás felfüggesztését a bíróságtól. Kérelmére a bíróság az eljárást felfüggesztette és az alperes a határozatát módosította, amely határozatot a felperes szintén keresettel támadta a bíróságon.

[34] Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy az elsőfokú bíróságnak rendelkezésére állt a közigazgatási tevékenységgel okozott jogsérelmet, az annak alapjául szolgáló tények, illetve azok bizonyítékai előadásával és a bíróság döntésére irányuló határozott kérelmet tartalmazó hiánytalan kereset; a peradatok alapján megállapítható az is, hogy a bíróság az ügyet a keresetlevél vizsgálata alapján utalta egyesbíró elé. Mindezek miatt megalapozatlanul hivatkozott az alperes felülvizsgálati kérelmében arra, hogy az elsőfokú bíróság ítélete a keresetlevél vizsgálatára (Kp. 45. §) és a hiánypótlásra (Kp. 46. §) vonatkozó kötelezettség megsértésére tekintettel jogszabálysértő.

[35] Az alperes felülvizsgálati kérelmében az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésére és a Bszi. 13. § (1) bekezdésére hivatkozással – tartalma szerint – azt kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság megsértette a Kp. 84. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 346. § (5) bekezdésében foglalt, az ítélet jogi indokolására vonatkozó kötelezettségét.

[36] A Pp. 346. § (5) bekezdése előírja, hogy az ítélet jogi indokolásának tartalmaznia kell az ítélet alapjául szolgáló jogszabályokat és szükség esetén azok értelmezését, a megállapított tényekre vonatkozó bizonyítékokat azokkal a körülményekkel együtt, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, a tények megállapításának egyéb körülményeit, továbbá azokat az okokat, amelyek miatt a bíróság valamely tényállítást nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte.

[37] Az alperes álláspontjától eltérően ezeknek a követelményeknek az elsőfokú ítélet jogi indokolása részben megfelel, mert – ahogy azt az alperes felülvizsgálati kérelmében előadta – az ítélet jogi indokolása tartalmazza a Tny. 43. §-át és a bíróság értelmezi azt; az alperes csupán az értelmezéssel nem ért egyet. Részben helytállóan hivatkozott ugyanakkor az

alperes arra, hogy az ítélet nem tartalmazza azt, hogy a bíróság a felperes tekintetében a vitatott biztosítási jogviszonyokat milyen típusú (mögöttes) jogviszonyok alapján találta bizonyítottnak, az ítélet indokolásának ez a hiányossága azonban önmagában nem alapozza meg a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, mert a tényállás teljeskörű megállapítása egyébként az alperes feladata.

[38] Az alperes a Kp. 78. § (3) bekezdése körében alaptalanul kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a 2022. február 7-i tárgyaláson a felperes által becsatolt iratokat a per anyagává tette annak ellenére, hogy bizonyítási indítvány előterjesztésére, illetve bizonyítási eszköz rendelkezésre bocsátására legkésőbb az első tárgyaláson van lehetőség. Az alperes figyelmen kívül hagyta ugyanis azt a körülményt, hogy a felperes az iratok becsatolásával a megelőző eljárás idején fennálló, a megelőző eljárásban az alperes által nem értékelt olyan tényekre hivatkozott, amelyeket az alperes az arra hivatkozása ellenére nem vett figyelembe – az elsőfokú bíróság helytálló megállapításai szerint – kifogásolható módon történt ügyintézése miatt [Kp. 78. § (4) bekezdés], vagyis a felperes nem bizonyítási indítványt terjesztett elő, nem új bizonyítási eszközt bocsátott rendelkezésre, hanem a korábbi, az alperes részéről figyelmen kívül hagyott tényeket kívánta igazolni.

[39] A peradatok szerint a becsatolt iratok a keresettel érintett időszakot érintették, ezért az elsőfokú bíróság a Kp. 85. § (1) bekezdésében foglaltakat sem sértette meg, vagyis a kereseti kérelem korlátai között vizsgálódott.

[40] Az alperes arra helytállóan hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a felperes által a perben bemutatott eredeti okiratok alapján a szolgálati idő elismerésére vonatkozó érdemi döntést nem hozhatott volna, azzal ugyanis elvonta az alperes erre vonatkozó hatáskörét. A bíróság az ítélet [53] bekezdésében foglalt megállapítását, miszerint a felperes az ítéletben felsorolt okirati bizonyítékokkal megfelelően igazolta a nyugdíjjárulék fizetési kötelezettsége teljesítését, megfelelő, a bizonyítékok tartalmának ismertetését, egybevetését, értékelését is tartalmazó indokolással nem támasztotta alá. Ez a jogszabálysértés azonban önmagában az alperest új eljárásra, annak keretében az 1991 és 2001 közötti évekre rendelkezésre álló okirati bizonyítékok vizsgálatára, nem pedig a szolgálati idő elismerésére kötelező ítélet hatályon kívül helyezésére és a bíróság új eljárásra utasítására nem adott alapot. A bíróság által elrendelt eljárásban a becsatolt iratokat az alperesnek kell figyelembe venni, értékelni és az ügy érdemére vonatkozó döntést meghoznia, a bíróság csak a döntést követően biztosíthat a fél részére hatékony jogvédelmet [Kp. 2. § (1) bekezdés].

[41] A Kp. 71. § (3) bekezdése értelmében alkalmazandó Pp. 237. § (1)-(2), (4) és (5) bekezdése, valamint az ezzel kapcsolatos, követendő bírói gyakorlat (Kfv.V.35.397/2019/5., Kfv.VII.45.107/2021/5.) szerint a Kp. hatálya alá tartozó perekben az anyagi pervezetés szabályai nemcsak a felekre, de a bíróságra is többletkövetelményeket írnak elő. Az anyagi pervezetés a közigazgatási perben az eljárás irányítására vonatkozó bírói tevékenység, amely a felek nyilatkozatainak, perbeli cselekményeinek anyagi jogi (a jogvita érdeme szempontjából történő) értékelésén alapul. Az anyagi pervezetés körébe tartozik a felek nyilatkozatai (jogállítások, tényállítások, kérelmek, bizonyítékok és indítványok) ellentmondásosságának, hiányosságának vagy következtelenségének bírói észlelése, és az ennek tisztázására irányuló bírói cselekvés, amelynek célja, hogy az ügy eldöntéséhez szükséges lényeges tények, nyilatkozatok rendelkezésre álljanak. Az anyagi pervezetési tevékenység korláta a kereseti kérelem és ellenkérelem, valamint az érvényesített jog és hivatkozott jogalapja.

[42] A peradatok alapján arra lehet következtetni, hogy az elsőfokú bíróság a felperes jogállításait, tényállításait, kérelmeit, bizonyítékait és indítványait ellentmondásmentesnek,

hiánytalannak, következetesnek értékelte, ezért az anyagi pervezetés körébe tartozó intézkedést a jogi képviselő nélkül eljáró felperes tekintetében nem tartott szükségesnek. Az alperesnek a bíróságtól eltérő álláspontja önmagában nem alapozza meg az anyagi pervezetésre vonatkozó szabályok megsértésének a megállapítását, az elsőfokú bíróság új eljárásra kötelezését.

[43] A peradatok szerint az alperes az elsőfokú bíróságtól nem kérte a jegyzőkönyv kijavítását, illetve kiegészítését a Pp. 161. § (3) bekezdése alapján, felülvizsgálati kérelmében csupán arra hivatkozott általánosságban, a konkrétumok megjelölése nélkül, hogy a jegyzőkönyv hiányos, ezért – a követendő kúriai gyakorlatra (pl. Kfv.VII.45.119/2022/4.) is figyelemmel – az ebben a körben előadottak alapján az ítélet érdemi felülvizsgálatára nincs törvényes lehetőség.

[44] A Kp. 2. § (6) bekezdése szerint a bíróság köteles gondoskodni arról, hogy a felek minden, az eljárás során előterjesztett kérelmet, nyilatkozatot, a bírósághoz benyújtott okiratot, bizonyítékot megismerhessenek, és azokra – megfelelő határidőn belül – nyilatkozhassanak.

[45] Az idézett törvényi rendelkezés a bíróság kötelességévé teszi – a tisztességes eljáráshoz való jog egyik elemeként –, az arról való gondoskodást, hogy a felek minden, az eljárás során előterjesztett kérelmet, jognyilatkozatot, valamint a bírósághoz benyújtott okiratot megismerhessenek és azokra – előírt időn belül – nyilatkozhassanak.

[46] Az idézett törvényi rendelkezésben foglaltakra és a peradatokra figyelemmel az alperes felülvizsgálati kérelmében megalapozottan hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság azzal, hogy a felperes által a tárgyaláson 12. sorszám alatt csatolt iratok megküldését elmulasztotta, megsértette a Kp. 2. § (6) bekezdésében foglaltakat és ehhez kapcsolódóan a tisztességes eljáráshoz való jog elvét, mert az alperes az ítélet meghozatalát megelőzően nem ismerhette meg az ügy eldöntése szempontjából a bíróság által is lényegesnek minősített iratokat, arra nem tehetett nyilatkozatot, ahhoz kapcsolódóan nem terjeszthetett elő bizonyítási indítványt (Kfv.VI.35.059/2013/4., KGD2014. 103.). A követendő kúriai gyakorlat (Kfv.V.35.262/2013/5.) értelmében a felek jogai, kötelezettségei kiterjednek az iratok megismerhetőségére is, a közigazgatási per nem dönthető el érdemben olyan bizonyíték alapján, amelyet a peres eljárás során a felek valamelyike nem tekinthetett meg, amely kapcsán bizonyítást, érdemi védekezést, észrevételt nem terjeszthetett elő.

[47] Mindezek alapján a Kúria a jogerős ítéletet – a Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazásával – hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. Az új eljárásban a bíróságnak – a 12. sorszámú iratok közlésével – lehetőséget kell biztosítani arra az alperesnek, megfelelő határidő biztosításával, hogy nyilatkozhasson (érdemi védekezést, észrevételeket, bizonyítási indítványokat terjeszthessen elő) a részére megküldött iratok alapján.

Elvi tartalom

[48] *A felek jogai, kötelezettségei kiterjednek az iratok megismerhetőségére is, a közigazgatási per nem dönthető el érdemben olyan bizonyíték alapján, amelyet a peres eljárás során a felek valamelyike nem tekinthetett meg, amely kapcsán bizonyítást, érdemi védekezést, észrevételt nem terjeszthetett elő.*

Záró rész

[49] A felperes perköltséget nem kért, ezért a Kp. 35. § útján alkalmazandó Pp. 82. §-a alapján a Kúriának a perköltséget megállapítania nem kellett. Az alperes perköltséget kért, azonban a Kúria a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét csupán megállapította, annak viseléséről az új határozatot hozó bíróság dönt [Kp. 115. § (2) bekezdés, 110. § (3) bekezdés]. A Kúria a perköltség összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3)-(6) bekezdései alkalmazásával, a kifejtett jogi képviselőt figyelembevételével határozta meg.

[50] Az eljárás a Tny. 81. § (1) bekezdése alapján költségmentes, ezért arról a Kúriának rendelkeznie nem kellett.

[51] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 107. § (1) bekezdése értelmében tárgyaláson kívül bírálta el.

[52] A végzés elleni további jogorvoslat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2023. január 24.

Dr. Magyarfalvi Katalin s. k. a tanács elnöke, Dr. Cséffán József s. k. előadó bíró, Dr. Varga Zs. András s. k. bíró, Dr. Varga Eszter s. k. bíró, Dr. Remes Gábor s. k. bíró